

ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਸੰਬੰਧੀ ਸਮੱਸਿਆ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਕਿਵੇਂ ਕਰਨਾ ਹੈ

ਸਿੱਖਿਆ ਬਿਊਰੋ 2022

ਜਾਣ-ਪਛਾਣ

ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਕਾਬਲੀਅਤ ਨੂੰ ਨਿਖਾਰਣ ਲਈ ਵਧੀਆ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖਣ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਦਿਅਕ ਲੋੜਾਂ (SEN) ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿੱਚ ਅਨੁਕੂਲ ਸਹੂਲਤ ਦੇਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰੇਗਾ।

ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੇਸ਼ (VI) ਕੀ ਹੈ?

VI ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਬਿਹਤਰ ਅੱਖ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ, ਜੋ ਕਿ ਐਨਕਾਂ ਜਾਂ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਸਰਜਰੀ ਨਾਲ, ਆਮ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਨੇਤਰ ਵਿਗਿਆਨੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਦਿੱਖ ਦੀ ਤੀਬਰਤਾ, ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਕਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਲਕੇ VI, ਦਰਮਿਆਨੇ VI, ਗੰਭੀਰ VI ਜਾਂ ਪੂਰੇ ਅੰਨ੍ਹੇਪਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕਰਨਗੇ।

VI ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਹੋਵੇਗਾ:

- ਅਕਸਰ ਗੈਰ-ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਟਕਰਾਉਣਾ ਜਾਂ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਆਉਣਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੱਟ ਲੱਗ ਸਕਦੀ ਹੈ
- ਘੁੰਮਣ-ਫਿਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਾ ਹੋਣਾ
- ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਨਾ ਆਉਣਾ
- ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਕਸਰ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਨੂੰ ਝੁਕਾਉਣਾ
- ਰੋਸ਼ਨੀ ਦੀ ਤੀਬਰਤਾ, ਦੂਰੀ, ਆਇਤਨ ਜਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਰੰਗ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਆਉਣਾ
- ਅਕਸਰ ਪੜ੍ਹਨ ਜਾਂ ਲਿਖਣ ਵੇਲੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਦੂਰੀ ਬਣਾਉਣਾ
- ਪੜ੍ਹਦੇ ਸਮੇਂ ਲਾਈਨਾਂ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਛੱਡਣਾ
-

ਮਾਪਿਆਂ ਦੀਆਂ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ

ਮੈਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ VI ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ...

- ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰੋ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਇਲਾਜ ਅਤੇ ਦਖਲ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।
- ਸਕੂਲ ਦੇ ਸਪੈਸ਼ਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਨੀਡਸ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ (SENCO), ਕਲਾਸ ਅਧਿਆਪਕਾਂ, ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਵਰਕਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੋ। ਸਕੂਲ ਫਿਰ ਉਚਿਤ ਸਹਾਇਤਾ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ

ਮੇਰੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ VI ਹੈ...

ਵਿਜ਼ੂਅਲ ਸਥਿਤੀ

- ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਵਿਜ਼ੂਅਲ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੁਰੰਤ ਅਤੇ ਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੋ
- ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿਓ ਅਤੇ ਨੇਤਰ ਦੇ ਮਾਹਿਰਾਂ ਜਾਂ ਸਬੰਧਤ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦੇ

ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਲਈ ਨਿਯਮਤ ਨਜ਼ਰ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰੋ।

- ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਸਕੂਲ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਹਾਇਤਾ ਟੀਮ, ਕਲਾਸ ਅਧਿਆਪਕ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨਾਲ ਸੰਚਾਰ ਬਣਾਈ ਰੱਖੋ; ਅਤੇ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਉਚਿਤ ਸਹਾਇਤਾ ਨੀਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ

ਪੜ੍ਹਨਾ ਅਤੇ ਲਿਖਣਾ

- ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਰੋਸ਼ਨੀ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਅਤੇ ਤੀਬਰਤਾ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿਓ
- ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੁਚੇਤ ਰਹੋ ਕਿ ਕੀ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਬਰੇਲ ਜਾਂ ਟੈਕਟਾਈਲ ਗ੍ਰਾਫਿਕਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਸਰੋਤ ਅਧਿਆਪਕ (ਵਿਜ਼ੂਲੀ ਇੰਪੇਅਰਡ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਸਰੋਤ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ) ਤੋਂ ਮਦਦ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਸਲਾਹ ਲਵੋ।

ਸਹਾਇਕ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ

- ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਸਹਾਇਕ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰੋ। ਆਮ ਸਹਾਇਕ ਸਾਧਨਾਂ ਵਿੱਚ ਆਡੀਓ ਸੀਡੀ, ਟੈਲੀਸਕੋਪ, ਮੈਗਨੀਫਾਈੰਗ ਗਲਾਸ, ਡੈਸਕਟੋਪ/ ਹੈਂਡ-ਹੇਲਡ CCTV ਮੈਗਨੀਫਾਇਰ, ਕੰਪਿਊਟਰ, ਟੈਬਲੈੱਟ ਕੰਪਿਊਟਰ, ਸਮਾਰਟ ਫੋਨ, ਬਰੇਲ ਡਿਸਪਲੇਅ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ

- ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਥਾਨਿਕ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਅਤੇ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੋ; ਅਤੇ
- ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੰਕਲਪਾਂ ਦਾ ਠੋਸ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਖੋਜ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਵੇਦਨਾਤਮਕ ਹੁਨਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਦਾ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕਰੋ ਤਾਂ ਜੋ ਸਬੰਧਿਤ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ

- ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਤੁਰਦੇ ਸਮੇਂ ਤੁਹਾਡੀ ਬਾਂਹ ਫੜਨ ਲਈ ਕਹੋ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਕਿਸੇ ਸਮਤਲ ਸਤ੍ਹਾ 'ਤੇ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉੱਪਰ/ਨੀਚੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਬਦਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।
- ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਨਾਲ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਅਤੇ ਆਊਟਡੋਰ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਓ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ ਦੇ ਹੁਨਰ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰ ਸਕੇ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਅਨੁਭਵ ਨੂੰ ਵਧਾ ਸਕੇ।

ਸੰਚਾਰ ਹੁਨਰ

- ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਓ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸੁਣ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰੋ।
- ਦੇਖੋ ਕਿ ਕੀ ਤੁਹਾਡਾ ਬੱਚਾ ਸਾਫ਼-ਸੁਥਰੀ ਦਿੱਖ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਮੁਦਰਾ ਰੱਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਪਹੁੰਚਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਜੁਬਾਨੀ, ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਸਪਰਸ਼ ਦੀ ਸੰਚਾਰ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰੋ

ਰਹਿਣ ਦੇ ਹੁਨਰ

- ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਘਰੇਲੂ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਕਹੋ ਜੋ ਉਸਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸਦੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਹੁਨਰ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ
- ਹਾਦਸਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਘਰ ਨੂੰ ਸਾਫ਼-ਸੁਥਰਾ ਰੱਖਣਾ ਸਿਖਾਓ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ ਫਰਸ਼ ਨੂੰ ਸੁੱਕਾ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰੱਖਣਾ

ਸਮਰਥਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਨੀਤੀਆਂ

ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ, ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣਾਂ ਅਤੇ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ, EDB ਮੱਧਮ VI ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ VI ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਭੇਜੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਸਕੇ। ਹਲਕੇ VI ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਧਾਰਨ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਕੂਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਗੇ:

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਕੂਲ

- ਈਬੇਨੇਜ਼ਰ ਸਕੂਲ ਮੱਧਮ VI ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।
- VI ਅਤੇ ਮੱਧਮ ਬੌਧਿਕ ਅਪੰਗਤਾ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ, ਮਾਪੇ ਈਬੇਨੇਜ਼ਰ ਨਿਊ ਹੋਪ ਸਕੂਲ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।
- ਸਕੂਲ ਦੀ ਇਮਾਰਤ, ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ VI ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।
- ਇਹ ਦੋ ਸਕੂਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਰੇਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਘੱਟ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ, ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ, ਆਦਿ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ VI ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਿੱਖਣ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹੁਨਰ ਸਿਖਾਏ ਜਾ ਸਕਣ।
- ਦੋਵੇਂ ਸਕੂਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਬੋਰਡਿੰਗ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸੇਵਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਬੋਰਡਿੰਗ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਜੀਵਨ ਹੁਨਰ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ

ਆਮ ਸਕੂਲ

- ਸਕੂਲ VI ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣ ਲਈ ਸਕੂਲ ਸੈਟਿੰਗਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨਗੇ।
- ਸਕੂਲ VI ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਿੱਖਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਅਧਿਆਪਨ ਪਹੁੰਚ, ਮੁਲਾਂਕਣਾਂ ਬਾਰੇ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਲਾਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਿਹਾਇਸ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਗੇ।
- ਸਕੂਲ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਯੋਗਤਾਵਾਂ, ਵਿਜ਼ੂਅਲ ਸਥਿਤੀਆਂ, ਰੁਚੀਆਂ ਆਦਿ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨਗੇ।

- ਸਕੂਲ VI ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਲੋੜਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਲਾਹ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਗੇ
- ਸਕੂਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਫਰਨੀਚਰ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਉਪਕਰਣ ਖਰੀਦ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਮਾਮੂਲੀ ਰੂਪਾਂਤਰਨ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਹਿਯੋਗ

- **ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਸੰਬੰਧੀ ਸਮੱਸਿਆ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਸਰੋਤ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (RSP)**
  - ਈਬੇਨੇਜ਼ਰ ਸਕੂਲ ਦੇ ਸਰੋਤ ਅਧਿਆਪਕ (RTs) ਦਰਮਿਆਨੇ VI ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ VI ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਮ ਸਕੂਲਾਂ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹ ਰਹੇ ਹਨ।
  - ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਨ ਲਈ RTs ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਕੂਲਾਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ VI ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਕੂਲਾਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਸਲਾਹ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ; ਅਤੇ
  - ਈਬੇਨੇਜ਼ਰ ਸਕੂਲ ਦੀ ਬਰੇਲ ਉਤਪਾਦਨ ਯੂਨਿਟ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਕੂਲਾਂ ਲਈ ਸਿਖਲਾਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਟੈਸਟ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਬ੍ਰੇਲ ਲਿਪੀ ਪ੍ਰਤੀਲਿਪੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਯੂਨਿਟ VI ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬ੍ਰੇਲ ਲਿਪੀ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੇ ਹੋਮਵਰਕ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਪੱਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਫਾਰਮੈਟ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਸ਼ਾਨਬੱਧ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਲਿਪਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

➤ ਬਰੇਲ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਪ੍ਰਤੀਲਿਪੀ ਸੇਵਾ

EDB ਦੁਆਰਾ ਫੰਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਹਾਂਗਕਾਂਗ ਸੋਸਾਇਟੀ ਫਾਰ ਦ ਬਲਾਇੰਡ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀਕ੍ਰਿਤ ਬਰੇਲ ਉਤਪਾਦਨ ਕੇਂਦਰ VI ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਬਰੇਲ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਪ੍ਰਤੀਲਿਪੀ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਬ੍ਰੇਲ ਕਿਤਾਬਾਂ, ਬ੍ਰੇਲ ਈ-ਕਿਤਾਬਾਂ, ਟੈਕਟਾਇਲ ਗ੍ਰਾਫਿਕਸ ਆਦਿ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਸਵਾਲਾਂ ਲਈ ਉਪਯੋਗੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਅਤੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਨੰਬਰ

ਸਿੱਖਿਆ ਬਿਊਰੋ

<http://www.edb.gov.hk>

ਹਾਂਗਕਾਂਗ ਖੇਤਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਫ਼ਤਰ	2863 4646
ਕੈਲੂਨ ਖੇਤਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਫ਼ਤਰ	3698 4108
ਨਿਊ ਟੈਰੀਟਰੀਜ਼ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਫ਼ਤਰ	2639 4876
ਨਿਊ ਟੈਰੀਟਰੀਜ਼ ਪੱਛਮੀ ਖੇਤਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਫ਼ਤਰ	2437 7272
ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਆਮ ਸਵਾਲ	3698 3957
ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਿੱਖਿਆ ਸਹਿਯੋਗ 2 ਸੇਕਸ਼ਨ	3698 3727

"SENSE" ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਿੱਖਿਆ ਜਾਣਕਾਰੀ ਐਨਲਾਈਨ

<https://sense.edb.gov.hk>

•VI ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ

<https://sense.edb.gov.hk/en/types-of-special-educational-needs/intellectual-disability/index.html>

• "ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਪੂਰੇ ਸਕੂਲ ਪਹੁੰਚ ਬਾਰੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਗਾਈਡ"

<https://sense.edb.gov.hk/uploads/page/integrated-education/guidelines/ieparentguide.pdf>

• "ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਪੂਰੇ ਸਕੂਲ ਪਹੁੰਚ" ਤੇ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਗਾਈਡ

https://sense.edb.gov.hk/uploads/page/integrated_education/landing/ie_guide_en.pdf

ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ

ਬਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸੇਵਾ

<https://www.dhcas.gov.hk/en/>

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾ

<https://www.studenthealth.gov.hk/eindex.html>

ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਵਿਭਾਗ

<https://www.swd.gov.hk>